

הכוהן כדגם למנהיגות הרצויה

- א. מוסדות ההנהגה בישראל
- ב. הכוהן כנציג העם לפני ה'
- ג. הרצוי והמצוי
עלי ובניו
יהוידע הכוהן

תורת אמת היתה בפיהו ועולה לא נמצא בשפתיו בשלום וכמישור הלך אתי ורבים
השיב מעון: כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה בקשו מפיהו כי מלאך ה' צ-באות הוא:
(מלאכי ב', ו-ז)

א. מוסדות ההנהגה בישראל

בנאומי ספר דברים, ערב הכניסה לארץ, משרטט משה רבנו את דרכי התנהלות העם
בארצו בתחומים רבים. בין השאר הוא מתאר את מערכות השלטון של העם:

- א. שופטים ושוטרים – מערכת המשפט ואכיפת החוק (ט"ז).
- ב. מלך – השלטון המרכזי, הרשות המבצעת (י"ז).
- ג. כוהנים ולוויים – מערכת החינוך והמקדש (י"ח).
- ד. נביא – מביא דבר ה' והדרכתו למערכות השלטון ולעם (י"ח).

אחת הסכנות הרובצות לפתחה של הנהגה באשר היא, היא הסמכויות הניתנות
למנהיג. נתינת כוח בידי אדם עלולה ליצור מצב של שיכרון כוח, שהמנהיג ישתמש
בסמכויות שניתנו לו לצרכים זרים (אישיים למשל), ולא רק לצורך קידום המטרות
עליהן הוא מופקד.

סכנה זו גדולה יותר במערכות הנהגה העוברות בירושה. בתפקיד העובר בירושה, הבחירה אינה נובעת מכישוריו ומיכולתו של הנבחר, והוא לא עומד לבחירה. היותו 'בן של' הופכת אותו למכהן בתפקיד. מבין ארבע מערכות השלטון, שהציג משה, שתיים עוברות בירושה: מלכות וכהונה.

במצוות מינוי המלך הטילה התורה סדרת הגבלות על בחירתו ודרכי תפקודו, המצמצמות את הסכנה של שיכרון כוח:

א. ראש השושלת צריך להיבחר על ידי ה':

שׁוֹם תְּשִׁים עֲלֶיךָ מֶלֶךְ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱ-לֹהֶיךָ בוֹ (דברים י"ז, טו)

ב. הוא צריך לחוש את היותו חלק מאחיו:

מִקְרָב אֲחִיךָ תְּשִׁים עֲלֶיךָ מֶלֶךְ לֹא תוּכַל לָתֵת עֲלֶיךָ אִישׁ נָכְרִי אֲשֶׁר לֹא אֲחִיךָ הוּא: (שם)

ג. אסור לו להרבות לצרכיו ולשיקוליו האישיים סוסים (עצמה צבאית ראוותנית שלא נצרכת ברמה הלאומית), נשים, וכסף וזהב (עצמה כלכלית ראוותנית):

רַק לֹא יִרְכֶּה לוֹ סוּסִים... וְלֹא יִרְכֶּה לוֹ נָשִׁים... וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יִרְכֶּה לוֹ מֵאֵד:

(שם, טז-יז)

מאידך, הוא חייב לכתוב לו ספר תורה במהדורת כיס, כדי שיישא אותו לכל מקום, ויזכור מה מקור הסמכות שלו ולא יזו מטרר קיבל אותה:

וְהָיָה כְּשִׁבְתוֹ עַל כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ וְכָתַב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל סֵפֶר... וְהָיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן יִלְמַד לְיִרְאַת אֱת ה' אֱ-לֹהֵיו לְשִׁמּוֹר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֵת הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לַעֲשׂוֹתָם: (שם, יח-יט)

וכך חותמת פרשת המלך:

לְבַלְתִּי רוּם לְכַבּוֹ מֵאֲחֵיו וּלְבַלְתִּי סוּר מִן הַמִּצְוָה יְמִין וּשְׂמֹאל (שם, כ)

המלך צריך לשרת מתוך תחושת כפיפות מוחלטת למלכות שמים מחד, ומתוך תחושת כבוד גדול לעם הכפוף לו מאידך.

כדרך שחלק לו הכתוב הכבוד הגדול, וחייב הכל בכבודו, כך צוהו להיות לבו שפל... ולא ינהג גסות לב בישראל... ויהיה חונן ומרחם לקטנים וגדולים, ויצא ויבא בחפציהם ובטובתם, ויחוס על כבוד קטן שבקטנים... ויסבל טרחם ומשאם ותלונותם וקצפם, כאשר ישא האמן את היונק. (רמב"ם הלכות מלכים ב', ו)

היכן מתייחסת התורה להדרכה מקבילה לזו של המלך לגבי הכוהן (הגדול)?

ב. הכוהן כנציג העם לפני ה'

הגדרת הכהונה היא "אהרן ובניו". כל מי שהוא מצאצאי אהרן הוא כוהן. על תפקיד זה אנו קוראים לראשונה בתורה בפתיחת פרשת תצוה (שמות כ"ח). הכוהנים קורבו להנהגה "מתוך בני ישראל" (שם, א), בדומה למלך, שהוא "מקרב אחיך".

בין בגדי השרד בהם מכהן הכוהן הגדול מצויים האפוד והחושן. בשני הבגדים המפוארים כתובים שמות שבטי ישראל על אבני חן, כדי שיזכור אותם בכל עת:

וְשָׂמֶתָ אֶת שְׁמֵי הָאֲבָנִים עַל פְּתֹת הָאֶפֶד אֲבָנֵי זָכָרָן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָשָׂא אֶהְרֹן אֶת שְׁמוֹתֵם לְפָנֵי ה' עַל שְׁמֵי כְּתָפָיו לְזָכָרָן: (שם, יב)

וְנָשָׂא אֶהְרֹן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל לְבוֹ בְּבָאוּ אֶל הַקֹּדֶשׁ לְזָכָרָן לְפָנֵי ה' תָּמִיד: (שם, כט)

זוהי הדרך הראויה למנהיג הרואה עצמו שליחו של העם והרוצה בטובתו, הנושא את העם על לבו ועל כתפיו תמיד. מחד, הזדהות מתמדת עם העם בהנחתם על לבו, ומאידך, הרגשה שהוא משרת את העם בהיותם מונחים על כתפיו כאב הנושא את בנו.

גישה זו באה לידי ביטוי גם בטקס המינוי של הכוהנים (שמות כ"ט; ויקרא ח'ט'). בפרטיו השונים של הטקס בו נחנכים הכוהנים הראשונים מודגשים מספר רעיונות:

א. מדם האיל המובא ביום זה מצטווה משה לתת על תנוך אוזן אהרן ובניו, על בוהן ידם הימנית ועל בוהן רגלם הימנית (שמות כ"ט, כ, ויקרא ח', כג-כד). ללמדך: מכף רגל ועד ראש – כל כולו קודש לשליחות.

ב. מעבר לכך: שליחות זו דורשת התמסרות גדולה. אוזנם של הכוהנים חייבת להיות זמינה וקשובה לצורכי העם. כך גם פעילותם חייבת להיות מתוך מגמת הטבה לעם, שהם שליחיהם לפני ה'. הביטוי לכך הוא בבהונות היד והרגל, שהן החלק המרכזי בפעילות היד והרגל, ובלעדיהן נפגעת באופן קשה יכולת התפקוד.

ג. ציווי נוסף המבטא את הצורך בהתמסרותם המוחלטת לשליחותם, הוא:

וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ שְׁבַעַת יָמִים עַד יוֹם מְלֵאת יְמֵי מְלֵאֲיֵכֶם כִּי שְׁבַעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת יְדֵיכֶם: (ויקרא ח', לג)

הכוהנים קשורים בכל הווייתם לתפקיד. הם נתונים בו בכל שעות היממה, בכל השבוע. זהו תפקיד ללא הפסקה.

ציווי זה מקבל עצמה אדירה באירוע בלתי צפוי המתרחש בסמוך לטקס זה. בני אהרן, נדב ואביהוא, מתים בשיאה של שמחת כניסת הכוהנים לתפקידם. זו גם שמחת העם כולו, בהשראת שכינה בחנוכת המשכן. האבלות על האסון הכבד מנועה מאהרן ושני בניו הנותרים: " ... ואחיהם כל בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף ה': ומפתח אהל מועד לא תצאו... " (ויקרא י', ו-ז). השליחות הציבורית דורשת התמסרות מוחלטת ולא מותירה מקום לענייניו האישיים של המנהיג.

מעין זה מקיים משה רבנו שעה שה' מצווה אותו להיערך להסתלקותו מן העולם:

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֶל הַר הַעֲבָרִים... וְנֶאֱסַפְתָּ אֶל עַמִּיךָ... וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל ה' לֵאמֹר: יִפְקֹד ה'... אִישׁ עַל הָעֵדָה: אֲשֶׁר יֵצֵא לַפְּנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֹא לַפְּנֵיהֶם... וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֵדוּת ה' בְּצֵאתָן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֵעָה: (במדבר כ"ז, יב-יז)

על כך מעיר רש"י, בעקבות הספרי:

להודיע שבחן של צדיקים, כשנפטרים מן העולם מניחים צרכן ועוסקים בצרכי צבור... אמר לו: השיבני אם אתה ממנה להם פרנס אם לאו. (רש"י שם, טו)

כך נתפסת המנהיגות הראויה בעם ישראל. מנהיג, שכל כולו בשירות העם לפני ה'. פעילות בדרך המותווית על ידי ה' וללא פניות אישיות כלשהן. דברים אלה מודגמים היטב בדרכי הפעילות המצופות מן הכוהן ומן המלך, ומובלטות דווקא במערכות ההנהגה העוברות בירושה.

ג. הרצוי והמצוי

הרב שאינו הולך בדרך טובה, אע"פ שחכם גדול הוא וכל העם צריכין לו, אין תלמידין ממנו עד שובו למוטב, שנאמר: "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צ-באות הוא". אמרו חכמים: אם הרב דומה למלאך ה' צ-באות – יבקשו מפיהו, ואם לאו – אל יבקשו תורה מפיהו. (רמב"ם הלכות תלמוד תורה ד', א)

תיאור תפקודם של עשרות מלכים מופיע בתנ"ך, מימי שאול – ראשון מלכי ישראל, ועד צדקיהו – אחרון מלכי יהודה. יש שתוארו בפסוקים בודדים ויש שתוארו במספר פרקים. אולם מועט מאוד תיאור תפקודם של כוהנים. להלן נעיין בתיאור פעלם של עלי, חפני ופינחס, בני עלי, מחד, ושל יהוידע הכוהן, מאידך.

עלי ובניו (שמואל א א'-ד')

בתיאור יחידאי בתנ"ך אנחנו קוראים על מפגש מפורט בין אנשים העולים לרגל למשכן בשילה ובין הכוהנים המשרתים בו. אלקנה ונשותיו, חנה ופנינה, ובניה ובנותיה של פנינה, עולים לשילה מהר אפרים כדרך של שגרה בעבודת ה', "מימים ימימה להשתחות ולזבח לה' צ-באות בשלה" (שמואל א א', ג). הם באים להתפלל, להעלות קרבנות ולקיים נדרים. שם הם פוגשים בעלי ובניו, ואפשר לבחון כאן את טיב התנהגותם בהתאם לדגם אותו שרטטנו בחלק הראשון של המאמר. מחד, את התנהלותו של עלי, האחראי על המשכן ועל הבאים בשעריו: עולי הרגל, כאלקנה ובני ביתו, והעובדים ומשרתים בו, כבניו, חפני ופינחס, ובהמשך שמואל – הגדל במשכן באחריותו ובהדרכתו של עלי. מאידך, את התנהלותם של בני עלי, העובדים במשכן.

עלי היושב סמוך להיכל שם לב לתפילתה המיוחדת של חנה העקרה:

וְהָיָה כִּי הִרְבֵּתָה לְהִתְפַּלֵּל לְפָנָי ה' וְעָלִי שִׁמְרָ אֶת פִּיָּהּ: וְחָנָה הִיא מְדַבֵּרֶת עַל לִבָּהּ בַּקֹּדֶשׁ וְנָעוּת וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמַע וַיִּחְשְׁבֶהָ עָלֵי לְשִׁכְרָהּ: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ עָלִי עַד מָתַי תִּשְׁתַּכְּרִין הַסִּירִי אֶת זֵינְךָ מֵעַלְיָךְ: (שמואל א א', יב-יד)

עלי טעה טעות מרה בהערכת התנהלותה של חנה, אבל הוא מוכיח אותה מכוח אחריותו ככוהן הממונה על המשכן.

וַתַּעַן חָנָה וַתֹּאמֶר לֹא אָדֹנָי אֲשֶׁה קִשְׁת רֹיחַ אֲנֹכִי וַיֵּינן וְשִׁכְרָ לֹא שְׁתִּיתִי וְאֶשְׁפֹּךְ אֶת נַפְשִׁי לְפָנָי ה': אֵל תִּתֵּן אֶת אֲמֹתֶךָ לְפָנָי בַּת פְּלִיעֵל כִּי מְרֹב שִׁיחֵי וְכַעֲסֵי דִבְרַתִּי עַד הַנְּהָה: (שם, טו-טז)

לאחר הסברה האצילי משיב לה עלי, שהבין את עומק טעותו, בברכה חמה:

לְכִי לְשִׁלוֹם וְאֶל-לְהֵי יִשְׂרָאֵל יִתֵּן אֶת שְׁלֹתְךָ אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ מֵעַמּוֹ: (שם, יז)

התנהלותו של עלי היא אנושית. הוא מבין את טעותו במילוי תפקידו ומתקן אותה מיד, כראוי לאיש ציבור אחראי. לאחר מספר שנים, אחרי שתפילתה מתקבלת והיא יולדת את שמואל, חוזרת חנה ומתייצבת במשכן עם הילד הקטן שנגמל מיניקתו, כדי להודות לה' בתפילה רוממה ובקרבנות, וכדי לקיים את נדרה למסור את הבן שנולד לשרת לפני ה'. היא פונה לעלי, מזכירה בעדינות את האירוע, שהתרחש שנים ספורות קודם לכן ומוסרת את בנה לטיפולו המסור ולאחריותו. עלי מקבל על עצמו את התפקיד לגדל את שמואל כמשרת במשכן ה'. עלי מטפח אותו במשך שנים, מקטנותו עד שהיה לנביא.

מעניינת הערתו של הכתוב על רגישותו של עלי במהלך שנים אלה. משפחת אלקנה התמידה בעלייתה לרגל לשילה. כך גם יכלו לבקר את שמואל. שמואל, הילד הנכסף, נמסר לשרת במשכן ה'. ביתה של חנה נותר ריק, ללא ילדים. עלי, שחש בצערה של חנה בצד שמחתה על שמואל, חוזר ומברך את אלקנה ואשתו:

יְשֵׁם ה' לְךָ זָבַע מִן הָאִשָּׁה הַזֹּאת פָּתַח הַשָּׂאֵלָה אֲשֶׁר שָׂאֵל לָהּ... (שם ב', כ)

רגישות זו היא כתובה ותיקון לחוסר הרגישות במפגש הראשון. זכתה חנה, שילדה עוד שלושה בנים ושתי בנות.

זה מסלול אחד, המתאר את מערכת היחסים המורכבת של עלי הכהן ובית אלקנה.

המסלול האחר, מתאר את מערכת הקשרים של עלי עם בניו, חפני ופינחס, הן כאב, המופקד על חינוך צאצאיו והן ככהן הגדול, המופקד על הכהנים הזוטרים, המשרתים תחתיו.

פועלם של בני עלי מובא כניגוד להתנהלותו של שמואל:

וּבְנֵי עָלִי בְּנֵי בְלִיעֵל לֹא יָדְעוּ אֶת ה': וּמִשְׁפַּט הַכֹּהֲנִים אֶת הָעַם כָּל אִישׁ זָבַח זָבַח וּכְאֵל זָבַח הַכֹּהֵן כְּבָשָׂל הַבָּשָׂר וְהַמִּזְלֵג שְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים בְּיָדוֹ: וְהָיָה בְּכִיּוֹר אוֹ בְּדוּד אוֹ בְּקִלְחַת אוֹ בְּפָרוֹר כֹּל אֲשֶׁר יַעֲלֶה הַמִּזְלֵג יִקַּח הַכֹּהֵן בּוֹ... וְתָהִי חַטָּאת הַנְּעָרִים גְּדוּלָה מְאֹד אֶת פְּנֵי ה' כִּי נֶאֱצַו הָאֲנָשִׁים אֶת מִנְחַת ה': וְשָׁמוּאֵל מְשַׁרְתָּ אֶת פְּנֵי ה'... וְהִנֵּעַר שָׁמוּאֵל הַלֵּךְ וְגִדַּל נְטוּב גַּם עִם ה' וְגַם עִם אֲנָשִׁים: (שם, יב-כז)

הכתוב מתאר מערכת מושחתת של פגיעה בעבודת הקודש במשכן, בכך שבני עלי לקחו באלימות ושלא כדין מן הקרבנות שהביאו הבאים בשערי המשכן. עלי, שזקן מאוד ועיניו החלו כהות שמע דברים קשים על התנהלות בניו, הכהנים המשרתים ומפעילים את עבודת הקודש במשכן. תגובתו, כאב וככהן גדול, קלושה וזהירה. אפשר שהדבר נבע מזקנותו וחולשתו, או אפשר שחשב, שבדרך זו יוכל להשפיע עליהם יותר. בין כך ובין כך, דבר ה' אליו ביד איש הא-לוהים קשה מאוד:

לָמָּה תִּבְעָטוּ בְּזִבְחֵי וּבְמִנְחֹתַי... וְתִכְבְּדוּ אֶת בְּנֵיךָ מִמֶּנִּי... כִּי מִכְבְּדֵי אֲכַבֵּד וּבְזֵי יִקְלוּ: הֲגַה יָמִים בָּאִים וְגִדְעָתִי אֶת זְרַעְךָ וְאֶת זְרַע בֵּית אָבִיךָ מִהָיִת זָקֵן בְּבֵיתְךָ... שְׁנֵי בְנֵיךָ... חֲפְנֵי וּפִינְחָס בָּיּוֹם אֶחָד יָמוּתוּ שְׁנֵיהֶם... וְהָיָה כָּל הַנּוֹתָר בְּבֵיתְךָ... וְאָמַר סִפְחָנִי נָא אֵל אַחַת הַקְּהָנוֹת לְאָכַל פֶּת לֶחֶם: (שם, כט-לו)

הכוהן כדגם למנהיגות הרצויה

הזלזול והפגיעה בקודש תגרום להכחדת בית עלי, וצאצאיו שייוותרו יהיו במצב שפל. דברים אלו מופיעים ביתר שאת בנבואה הראשונה לה זוכה שמואל, כתוצאה מעמלו המסור של עלי במשך שנים:

שִׁפְט אָנִי אֶת בֵּיתוֹ עַד עוֹלָם בְּעֶזְרֵן אֲשֶׁר יָדַע כִּי מִקְלָלִים לָהֶם בְּנֵיו וְלֹא כָהֵן כָּם: וְלֹכֵן
נִשְׁבַּעְתִּי לְבֵית עָלִי אִם תִּכְפֹּר עֲוֹן בֵּית עָלִי בְּזָבַח וּבְמִנְחָה עַד עוֹלָם: (שם ג', יג-יד)

בנבואה לשמואל מודגשת האחריות הגדולה של עלי, כאב וככוהן גדול, על אי טיפול נמרץ וראוי במעשיהם החמורים של בניו הכוהנים. עלי, השומע משמואל את תוכן הנבואה הקשה, מקבל עליו את הדין:

ה' הוא הטוב בְּעֵינֵי יַעֲשֶׂה: (שם, יח)

הענישה הקשה מתממשת, ועלי בן תשעים ושמונה, זקן ועיוור, יושב על הכסא ומצפה בדאגה לקבל דיווח על הנעשה בשדה המערכה בקרב בין ישראל לפלשתים. השליח מדווח על סדרת אסונות לאומיים ופרטיים: תבוסה קשה לצבא הישראלי בשדה הקרב, מות שני בניו ושביית ארון ה' בידי האויב הפלשתי. תגובתו של עלי –

נִיְהִי כִּהְזָכִירוּ אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים נִפְלֵ מֵעַל הַכֶּסֶּא אַחֲרֵיכֵי... וְהִשְׁבַּר מִפְּרִקְתוֹ נִיְמַת...
(שם ד', יח)

באירוע מפורט ויחידאי זה בתנ"ך, המתאר את שגרת עבודתם של הכוהנים במשכן ואת משפט ה' על התנהגות זו, אנו מוצאים פער בין הראוי למצוי. בהתנהלות עלי הכוהן ובניו התממשה הסכנה, הרובצת לפתחה של כהונה – תפקיד של הנהגה, העובר בירושה מאב לבן.

יהוידע הכוהן (מלכים ב' א"ב; דברי הימים ב' כ"ב-כ"ד)

סדרת האירועים הקשורה ביהוידע הכוהן שונה לחלוטין מזו של עלי ובניו. הכוהן הגדול מעורב בה באירועים הקשורים להנהגה הלאומית. זו אינה התרחשות במסגרת העבודה השגרתית של הכהונה במקדש, אלא פעילות מתמשכת, שהחלה באירוע יוצא דופן במהלך מהפכה צבאית ותפיסת השלטון ביהודה. הימים הם ימי מלכותו של אחזיה בן יהורם בן יהושפט מלך יהודה. במלכות ישראל ביצע הוא הפיכה צבאית, והרג את יהורם בן אחאב מלך ישראל ואת אחזיה מלך יהודה. הריק השלטוני שנוצר ביהודה נוצל בשפלות על ידי אמו של אחזיה, עתליה בת אחאב. היא ערכה טבח במשפחת מלכי יהודה כדי להשאיר את עצמה כמועמדת יחידה לשלטון. הסכנה להמשך קיומה של מלכות בית דוד הייתה מוחשית ביותר. כאן נחלץ יהוידע הכוהן הגדול להצלת מלכות בית דוד ולהכנת הרקע לסילוק שלטונה המרושע והאלילי של

עתליה. יהוידע פעל מעמדת כוח של הכוהן הגדול המגלה מנהיגות ורוצה בטובת העם. יש בפעילותו גם פן אנושי ומשפחתי. יהושבע, אשתו של יהוידע, הייתה אחותו של המלך אחזיה שנרצח.

במהלך הטבח, שנערך על ידי עתליה, נותר תינוק שלא הומת – יואש בן אחזיה. הוא הוצא בסתר מחדר הנרצחים והוחבא בבית המקדש, מקום אופטימלי מבחינת הכוהן הגדול ואשתו. שם, הרחק מעיניים זרות, גידלו אותו דודו ודודתו במשך שש שנים.

כאשר נוצרת האפשרות, מארגן יהוידע הכוהן מהפכה צבאית בסיוע משמרות הלוויים במקדש. הנפגעת היחידה במהפכה זו היא עתליה. היא נתפסת ומוצאת להורג במקביל להמלכתו של יואש, בן המלך. יהוידע מארגן אירוע הכתרה מכובד, בו נכרתת ברית "בין ה' ובין המלך ובין העם להיות לעם לה' ובין המלך ובין העם" (מלכים ב' י"א, יז).

יהוידע משיב על כנה את מלכות בית דוד, מסלק את העבודה הזרה שהכניסה עתליה לארץ ולמקדש, ומנהל את הממלכה במשך שנים, שכן יואש הומלך כשהיה בן שבע, וברור שאינו יכול לנהל עדיין את הממלכה.

ביזמתו ובחסותו של יהוידע מארגן יואש המלך מבצע של בדיק בית במקדש. במבצע זה שותף העם בתרומות שהוא מרים. התנהלותו החיובית של יואש נמשכת כל ימי יהוידע הכוהן.

וַיִּזְקַן יְהוֹיָדָע וַיִּשְׁבַּע יָמִים וַיָּמָת בֶּן מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה בְּמֹתוֹ: וַיִּקְבְּרוּהוּ בְּעִיר דָּוִד עִם הַמְּלָכִים כִּי עָשָׂה טוֹבָה בְּיִשְׂרָאֵל וְעַם הָאֱ-לֹהִים וּבֵיתוֹ: (דברי הימים ב' כ"ד, טו-טז)

זכה יהוידע, שנקבר על ידי העם בקברי המלכים. אכן כוהן, שניהל בפועל את הממלכה, לאחר שהציל את נצר בית דוד במאמץ ובסכנה שנמשכו מספר שנים.

זו דוגמה יחידאית נוספת, בה מפרט הכתוב פעילות של כוהן, הנאמן לה' ולתורתו ונאמן למלכות בית דוד ולעמו. הוא משלב את פעילותו השוטפת במקדש עם האחריית, הנדרשת ממנו ברמה הלאומית-ממלכתית.